ПРОБЛЕМИ ТЕРМІНОЛОГІЇ У НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТАХ ТА НА ПРАКТИЦІ ЩОДО КЛАСИФІКАЦІЇ ДІАРЕЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ В УКРАЇНІ

Немченко А. С., Подгайна М. В., Балинська М. В.
Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Реформування та розвиток вітчизняної медицини та фармації передбачають вдосконалення існуючих підходів до впорядкування існуючої нормативно-правової бази, організації та надання медичної й фармацевтичної допомоги населенню, моніторингу за якістю медико-фармацевтичних сервісів тощо.

У ході проведення організаційно-економічних досліджень щодо діарейних захворювань у дітей було виявлено деякі розбіжності у термінах серед чинної нормативної бази. Встановлено, що існуючий протокол лікування гострих кишкових інфекцій (п. 22), який затверджений наказом МОЗ України від 10.12.2007 № 803 (далі – Протокол) класифікує діареї на «інвазивні» (запальні, кров'янисті) і «секреторні» (незапальні, водянисті), що «в переважній більшості випадків викликаються вірусами…». Одночасно, наказ МОЗ України від 29.08.2008 № 503 «Про затвердження методичних рекомендацій Кодування захворюваності та смертності у відповідності до Міжнародної статистичної класифікації хвороб та споріднених проблем охорони здоров'я Десятого перегляду» визначає необхідність кодування причин захворюваності в закладах охорони здоров'я України відповідно до Міжнародної класифікації хвороб десятого перегляду (МКХ-10), який в Україні введено в дію з 01.01.1999 року (наказ МОЗ України № 297 від 08.10.98). Вивчення МКХ-10 дозволило встановити відсутність термінів «інвазивні» та/або «секреторні» діареї, що можна пояснити використанням у Протоколі узагальнених назв груп захворювань – діареї, об'єднані за етіологічним фактором та за механізмом розвитку хвороби. Справедливо зазначити, що секреторним та інвазивним діареям відповідає Клас I МКХ-10 – Деякі інфекційні та паразитарні хвороби (А 00-А09), зокрема, діареям вірусного походження коди: А08 – «Вірусні та інші уточнені кишкові інфекції» та А09 – «Інший гастроентерит та коліт інфекційного або неуточненого походження».

Відповідно до рекомендацій підрозділу ВООЗ з контролю за діареями та гострими респіраторними інфекціями (WHO Division for the Control of Diarrhoea and Acute Respiratory Disease,CDD/ARI) підвищення якості медичної та фармацевтичної допомоги при діареях можливе лише за умови наявності об'єктивних достовірних статистичних даних. в той час як відсутність єдиної системи термінів може ускладнювати збір та обробку загальнодержавних статистичних даних щодо захворюваності та смертності від патології, що досліджується. На підтвердження даної тези, можна вказати на повну відсутність офіційної статистичної інформації щодо захворюваності та смертності дитячого населення в Україні від діарей, зокрема вірусного походження у відкритому доступі.

Підсумовуючи, можна вказати на доцільність впорядкування системи термінів щодо діарейних захворювань у нормативно-правових документах, що дозволить зменшити помилкову підміну термінів та систематизувати й чітко окреслити межі їх використання: «кишкові інфекції», «гострі кишкові інфекції», «діарейні захворювання», «секреторні діареї», «інвазивні діареї», «вірусні діареї» тощо.

Уніфікація системи термінів дозволить забезпечити об'єктивний та своєчасний збір й обробку статистичної інформації, як наслідок – підвищення рівня попередження захворюваності, якості надання медичної та фармацевтичної допомоги, можливість проведення міжрегіональних порівнянь і поглиблених статистичних розробок у конкретних областях медицини.